

af et særligt Instituts Fond for at anvende det til Almuefolevesenet. Jeg vil oprigtigt talt sige, at af de forskjellige Ting, der nu i en Aarælle ere bleve understøttede ved Anvendelse af Akademiets Overstud, hvilket tilfammen løber op til c. 3 Millioner, findes der ikke en eneste Ting, der kan siges at ligge Sorø Akademis Formaal nær; men dette gjør ikke Noget; thi hvad siger Udvalget i Betænkningen? Det siger, at man er enig om, at det er rigtigt at anvende Akademiets Overstud til Rettelse for Statskassens Byrder, og den ærede Ordfører har bemærket, at der ikke skulde være nogenfomhelst Tvivl om Rigsdagens Berettigelse til saaledes at disponere over Overstudtene fra disse Instituter med særlige Fonds. Men saa skal man virkelig bære sig anderledes ad, saa skal man ikke søge at stusse sig selv og Andre med at lede paa Finantslovens mangfoldige Conti for at finde en eller anden Institution, der knytter sig noget til Sorø Akademi og kan siges at være beslægtet dermed. Nei, mine Herrer! saa skal man opføre paa Indtægtsfiden under Statskassens Indtægter: Overstud fra Sorø Akademi saa og saa Meget. Dette er reent og klart, saa seer man, hvad Staten gjør, saa seer man, at den tager af et privat Instituts Eiendom og opfører Overstudtet imellem sine egne Indtægter. Gjør man nu dette, saa skal man gaae endnu et Skridt videre, saa skal man ikke paa Sorø Akademis Budget have Poster, som ikke vedrøre Sorø, men saa skal man renske Budgettet, saa at det kun omfatter de Udgifter, der virkelig staae i Forbindelse med Akademiet; alt det Dvrige skal overføres paa Statskassens Udgiftsconto, og paa dens Indtægtsconto opfører man da: „Af Sorø Akademi indbundet i Overstud 140,000, 150,000, 180,000 Rd.“ Dette er Formen, og, mine Herrer! jeg bruger her et stærkt Ord, men det er maaffee ikke for stærkt, naar jeg siger, at dette er et Kov, som Staten gjør sig skyldig i. Jeg har ved en tidligere Leilighed omtalt dette Forhold, og det nuværende ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrab), som dengang sad paa Ministerbænken, svarede paa den Betragtning, jeg da gjorde gjældende, at det havde glædet ham at høre den Overfigt, som jeg havde givet

over de Bidrag, der fra Sorø Akademi være bleve givne til alle mulige Formaal, og saa føiede han til — den ærede Formand tillade, at jeg oplæser det —: „De Herrer vilse see, hvor bestandigt Regjeringen og Rigsdagen have baaeret sig ad ved at lade Sorø Akademi bidrage af sit Overstud, af de Summer, som det ikke selv har Brug for, til Foranstaltninger, sigtende til Samsfundets Bedste; thi Statskassen vilde have været saameget fattigere, hvis den skulde have udredet alle disse Summer, der ere tagne af Sorø Akademis Overstud“. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds tilbageviste paa denne Maade de Anker, jeg havde fremsat, og jeg kan tænke, at denne Bestræbelse vil finde Medheld hos det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Scherning); men jeg vil dog tillade mig at henstille til de Herres Overveielse, og navnlig til den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds, om disse Ord virkelig kunne siges at være et Forsvar, eller om de ikke meget snarere maae siges — den ærede Rigsdagsmand tillade, at jeg bruger dette Udtryk — at være et næsten cynisk Udtryk for at undstykke den Fremgangsmaade, man har fulgt med Hensyn til Sorø Akademi. Mine Herrer! Enhver, der tager fra en Anden, kan undstykke sig dermed: Jeg vilde have været saameget fattigere, hvis jeg ikke havde taget disse Penge fra Dig; men dette er dog virkelig ikke den Maade, et Forsvar skal føres paa for den Fremgangsmaade, man har brugt. Sorø Akademi har havt haarde Tjender at kæmpe med. En Sag, hvorom Udvalget, Finantsministeren og Kultusministeren ere enige, har kun meget ringe Udfigt til at opnaae nogen anden Afgjørelse end den, de foreslaae, og dobbelt uheldigt stiller Sagen sig her ved denne Leilighed, fordi der ikke foreligger noget enkelt Uendringsforslag, hvorom man kan sige: Stem imod det og frels derved Sorø Akademi! men der foreligger en Uendelighed af Forslag, som man maa stemme imod allesammen for at komme til det rigtige Princip; med andre Ord: Udvalget har stillet Sagen saaledes, at det særlige Princip, der er udtalt i Betænkningen, ikke kan komme til at ligge for ved en reent og klar Afstemning, men saaledes, at Sagen